

ทำความสะอาดบ้านหลังน้ำลด ด้วยผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างปลอดภัย

ปภัสสร ผลโพธิ์
กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค

จากเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ของประเทศไทย ทำให้พื้นที่ในหลายจังหวัดจมอยู่ใต้น้ำนานนับเดือน ไม่เว้นแม้แต่บ้านเรือนที่อยู่อาศัยก็ยังเป็นที่กักเก็บน้ำจนกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อรา ซึ่งเชื้อราจะปล่อยละอองสารบางอย่างลอยอยู่ในอากาศ ทำให้เกิดอาการระคายเคืองตา จมูก ภูมิแพ้ หรือโรคระบบทางเดินหายใจ โดยเฉพาะกับผู้ที่มีร่างกายอ่อนแอ และเพื่อความปลอดภัยในการทำ ความสะอาดบ้านหลังน้ำลด เราควรปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้

เริ่มต้น...ทำความสะอาดเชื้อรา

หลังน้ำท่วม เรามักพบพื้นผิววัสดุต่าง ๆ ที่ถูกน้ำท่วมเกิดราขึ้นตาม ผนัง ฝ้าเพดาน พื้นไม้ ใต้พรม ตู้เสื้อผ้า เตียง หมอน เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น วิธีการทำความสะอาดเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อรานั้น ทำได้ดังนี้

1. เปิดประตู หน้าต่างเพื่อระบายอากาศ ภายในบ้าน โดยไม่เปิดพัดลมหรือเครื่องปรับอากาศเพราะจะทำให้สปอร์ราฟุ้งกระจาย
2. สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ หน้ากากอนามัย แว่นชนิดครอบตา ถุงมือยางและรองเท้ายาง
3. วัสดุที่เคลื่อนที่ได้ ควรนำออกไปทำความสะอาดนอกอาคาร
4. วัสดุที่ยากแก่การทำความสะอาด มีเชื้อรามาก เช่น ที่นอน หมอน ให้คัดแยกวัสดุนั้นทิ้งไปโดยห่อด้วยพลาสติกกันการฟุ้งกระจายของสปอร์ราด้วย
5. การเช็ดพื้นหรือวัสดุที่ขึ้นรา
  - 5.1 เช็ดครั้งที่ 1 กรณีพื้นผิววัสดุที่ขึ้นรา มีสภาพแห้ง และรา มีลักษณะฟูเห็นเส้นใยโผล่ออกมา ห้ามใช้ผ้าแห้งเช็ด ให้ใช้กระดาษทิชชูแผ่นหนาและขนาดใหญ่พรมน้ำให้เปียกเล็กน้อย (หรือใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ก็ได้) ชูบน้ำพอหมาด ๆ เช็ดพื้นผิวโดยเช็ดไปทางเดียวกันเท่านั้น ห้ามเช็ดย้อนไปย้อนมา เช็ดแล้วทิ้งเลยในถุงขยะขนาดใหญ่ โดยขยับปากถุงเปิด-ปิดเบาๆ เมื่อเต็มแล้วให้มัดปิดปากถุงให้แน่น
  - 5.2 เช็ดครั้งที่ 2 ผสมน้ำกับสบู่ แล้วเช็ดแบบเดิมอีก
  - 5.3 เช็ดครั้งที่ 3 ให้ผสมน้ำยาฆ่าเชื้อราเช็ดด้วยกระดาษดีกว่าผ้า เพราะจะได้ไม่ต้องซัก จะเช็ดซ้ำไปซ้ำมาก็ได้

6. นำวัสดุที่ทำความสะอาดแล้วไปตากแดด เพื่อให้แห้งสนิทและฆ่าเชื้อราได้อีกด้วย
7. เผื่อระวังการเกิดราใหม่เสมอ ทำซ้ำหากผลยังไม่เป็นที่พอใจ และต้องลดกิจกรรมใด ๆ ที่จะทำให้มีความชื้นอยู่ในอากาศนาน ๆ เช่น การตากผ้าในบ้าน การต้มน้ำทำกับข้าวภายในบ้าน การปิดเครื่องปรับอากาศแล้วเปิดหน้าต่างทันที เป็นต้น

ทำความรู้จักกับผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อในบ้านเรือน

ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด และฆ่าเชื้อโรค ที่พื้น ฝาผนัง และเครื่องสุขภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาตจาก อย. แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดทั่วไปที่ประกอบด้วยสารลดแรงตึงผิว (surfactant) หรือกรด หรือด่าง หรือสารเหล่านี้ผสมกัน
2. ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรค ที่มีส่วนผสมของสารฆ่าเชื้อโรค กรด หรือด่าง ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ มีทั้งประเภทฆ่าเชื้อแบคทีเรียอย่างเดียว หรือฆ่าเชื้อแบคทีเรียและเชื้อรา หรือเชื้ออื่นๆ ขึ้นอยู่กับสูตร ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ และอัตราการใช้ โดยจะต้องทำการทดสอบประสิทธิภาพกับเชื่อนั้น โดยนำเอกสารหลักฐานมาแสดงประกอบการขึ้นทะเบียน หากเชื่อถือได้ อย. จึงจะรับขึ้นทะเบียน

ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนประเภททำความสะอาดที่อ้างสรรพคุณในการฆ่าเชื้อราด้วยที่ได้รับอนุญาตจาก อย. มีประมาณ 6 รายการ เช่น

1. มิสเตอร์มีสเชิล ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและฆ่าเชื้ออเนกประสงค์
2. เทสโก้ผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้ออเนกประสงค์
3. ไฮโปรสูตรเข้มข้น
4. ครูว์ ไลม์ แอนด์ สเกล รีมูฟเวอร์
5. เป็ด รา-คิลเลอร์ 2
6. มิสเตอร์มีสเชิล สเปรย์ขจัดคราบราและจุดดำบนพื้นผิว

นอกจากผลิตภัณฑ์ทั้ง 6 รายการดังกล่าว ยังมีผลิตภัณฑ์อื่นที่อยู่ระหว่างการขออนุญาตด้วย ผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีหลากหลายสูตรส่วนประกอบ เช่น สูตรที่ประกอบด้วยสารลดแรงตึงผิวกับกรด สารลดแรงตึงผิวกับสารกลุ่มคลอรีน สารลดแรงตึงผิวผสมสารฆ่าเชื้อ หรืออาจประกอบด้วยสารฆ่าเชื้อเพียงอย่างเดียว เช่น Chloroxyleneol การสังเกตว่าผลิตภัณฑ์ใดสามารถฆ่าเชื้อรา จะมีการระบุสรรพคุณบนฉลาก ซึ่งการอ้างสรรพคุณในการฆ่าเชื้อราได้ ผู้ประกอบการจะต้องส่งผลการทดสอบประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อราให้ อย. พิจารณาด้วย ดังนั้น การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จึงต้องสังเกตเลขทะเบียน วอส. ในกรอบเครื่องหมาย อย.

การใช้ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนอย่างปลอดภัย

การใช้ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ และมีความปลอดภัย ควรใช้ตามคำแนะนำบนฉลากอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะถ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีฤทธิ์กัดกร่อน เช่น กรด ต่าง หรือสารกลุ่มคลอรีน ควรสวมถุงมือยาง รองเท้ายาง สวมผ้าปิดปาก ปิดจมูก เพื่อป้องกันการสัมผัส หรือสูดไอระเหยของสาร และระหว่งการทำทำความสะอาดควรหยุดพัก และออกไปบริเวณนอกบ้านในที่ที่มีอากาศถ่ายเทดีเป็นระยะ เพื่อหลีกเลี่ยงการสูดสารเคมี หรือละอองเชื้อโรคที่ลอยอยู่ในอากาศ ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน จัดเป็นวัตถุอันตราย ดังนั้น ผู้ผลิตจึงต้องแสดงชื่อและปริมาณสารสำคัญ เลขทะเบียน อย. วอส..... วิธีใช้ คำเตือน วิธีการเก็บรักษา อาการเกิดพิษ วิธีแก้พิษเบื้องต้น ชื่อที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ผลิต นำเข้า หรือจัดจำหน่าย เป็นต้น แสดงไว้ที่ฉลาก เพื่อเป็นข้อมูลประกอบให้ผู้บริโภคเลือกซื้อเลือกใช้ได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสม

อันตรายจากผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน

อันตรายที่เกิดจากการใช้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีได้ตั้งแต่เกิดการระคายเคืองผิวหนัง ระคายเคืองตา อาการเกิดพิษจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับบริเวณที่สัมผัส ความเข้มข้นของสาร และระยะเวลาที่สัมผัส ผลิตภัณฑ์ที่ประกอบด้วยสารลดแรงตึงผิวเพียงอย่างเดียว อาจก่อให้เกิดการระคายเคืองได้บ้างเล็กน้อย หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นกรดหรือด่างมาก หรือสารกลุ่มคลอรีน จะมีฤทธิ์กัดกร่อนมาก ทำให้เกิดอาการระคายเคืองอย่างรุนแรง ทำให้เกิดอาการปวดร้อน หากสูดดมไอควัน จะมีอาการไอ สำลัก ปวดศีรษะ หน้ามืด อ่อนเพลีย แน่นหน้าอก

ถึงแม้ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนประเภทที่ใช้ทำความสะอาด ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย และเชื้อราในบ้านเรือน มีประสิทธิภาพในการทำมาสะอาดบ้านให้ปราศจากเชื้อโรคได้ดีก็ตาม แต่ผู้ใช้ก็ยังคงควรมีความระมัดระวังในการใช้เป็นพิเศษ และปฏิบัติตามข้อควรปฏิบัติที่ระบุไว้บนฉลากอย่างเคร่งครัด เนื่องจากจัดเป็นผลิตภัณฑ์วัตถุอันตราย ทั้งนี้ทั้งนั้น จะทำบ้านเรือนให้สะอาด หลังร่องน้ำจากไป ก็อย่าลืมห่วงใยสุขภาพของตนเองกันด้วยนะคะ

*****

Fact Sheet วัตถุอันตราย / ฉบับที่ 16 วันที่ 8 ธันวาคม 2554